

Ny på landbrukskontoret

Webinar 05.09.2023

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Program

- 12.00 Velkommen
- 12.05 Statsforvalteren, kommunen og vår felles portefølje v/ Nina Glomsrud Saxrud
- 12.15 Jordbruk og næringsutvikling v/ Otto Galleberg
- 12.35 Spørsmål
- 12.45 Tilskudd og kontroll v/ Kay Henrik Bucher
- 13.05 Pause
- 13.15 Spørsmål
- 13.25 Skogbruk, arealforvaltning og eiendomslovgivning v/ Helge Nordby
- 13.45 Spørsmål
- 13.55 Oppsummering
- 14.00 Takk for i dag

Statsforvalteren, kommunen og vår felles portefølje

Foto: Statsforvalteren i Oslo og Viken

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Statsforvalterens hovedoppgaver (gjenkjennbart om du "skriver om" til din kommune?)

- iverksette nasjonal politikk i fylket
- samordningsmyndighet
- rettssikkerhetsmyndighet
- informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag - Høreører
- Får vårt oppdrag fra
  - Samtlige departement, 10 direktorat og tilsyn – og Det Kongelige Slott

Vårt felles bakteppe:

1

- Stortingsmeldinger og strategier
- jordbruksoppgjøret

2

- Prop 1S og LMDs målstruktur
- Regionale (og kommunale) planer/strategier

3

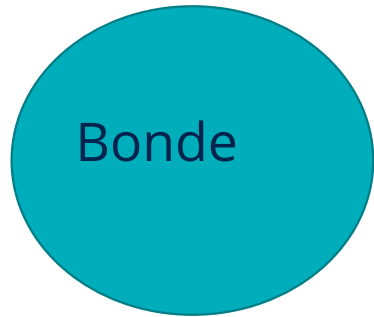
- Oppdragsbrevet til statsforvalteren fra dep og dir
- Forventningsbrevet fra statsforvalteren til kommunen

Maten og systemet - våre roller

....matsyntesen

Stemmeseddel

Bonde

Landbrukskontor

Søknad om tilskudd

Vedtak om tilskudd
Søknad om tilskudd

Rådgivning
Veiledning
Pådriver-rolle
Kontroll

Statsforvalteren

Regjeringens
landbrukspolitikk!

Prop 1 S

Landbruksdirektoratet

LMD

Kompetanseutvikling
Veiledning
Kontroll
"Høreører"

Innvilger tilskudd
Kontroll

Klagesaker

Landbruket i OV

- 8 000 bønder
- 18 000 skogeiere

- Forvaltes av 38 landbrukskontorer
- 1 landbruksavdeling med 38 ansatte

Vår felles portefølje

- Jordvern
- Tilskuddsforvaltning
- Kontroll
- Lov- og arealsaker
- Verdiskaping i landbruket
- Beredskap
- Rådgiving innenfor vann, miljø og skogbruk
- Bred fagkunnskap
- **Viktig: kompetansesenter for kommunene**

Vårt felles ansvar

Rett ordning – rett beløp – rett bonde

Kompetansesenter

- Ukentlig informasjonsbrev
- Kurs og samlinger
- Hvem gjør hva?
- Ofte stilte spørsmål

- Får Walter lov?
  - E-læringskurs i forvaltningsloven

The screenshot shows the website for Statsforvalteren i Oslo og Viken. The main page is titled "Kurs og konferanser" and includes a navigation menu with options like "Om oss", "Ansatte", "Kontakt oss", "Innsyn", and "Jobb hos oss". A highlighted section titled "Hvem gjør hva i landbruksavdelingen" provides an overview of staff members across different departments: JORDBRUK (Autorisasjonsordningen – plantevern og gnagermidler), NÆRINGSUTVIKLING (Andelslandbruk, Bioenergi), SKOGBRUK (Skogfond og rentemidler), and TILSKJODRUK (Avslutning). A detailed view of a course titled "For kommunal landbruksforvaltning" is also shown, listing various topics such as AGROS, Informasjonsbrev til kommunal landbruksforvaltning, Produksjonstilskudd, Autorisasjon plantevern og gnagermidler, KOSTRA - landbruk, Veterinærtjenester, Tilskudd etter produksjonssvikt (tidl. erstatning etter avlingssvikt), and Miljøtiltak.

Jordbruk og næringsutvikling - slik løser vi oppdraget

Otto Galleberg

Seksjonssjef Jordbruk og mat
Landbruksavdelingen

2 UTRYDDE
SULT

6 RENT VANN OG GODE
SANITÆRFORHOLD

14 LIVET I
HAVET

Statsforvalteren i Oslo og Viken

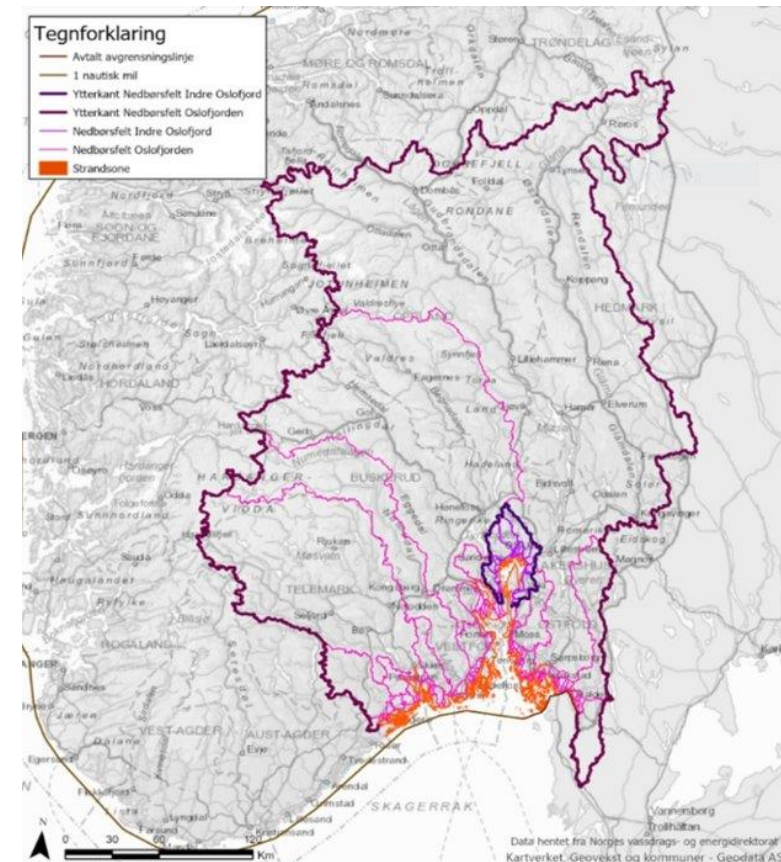

«Tunge» oppgaver:

Vannforvaltning:

- Regionale miljøkrav
- Regionalt miljøprogram 2023-26
- Regionalt miljøprogram 2023
- Smil
- Drenering
- Klima- og miljøprogrammet
- Deltakelse i masse vannområder, landbruksgrupper, styringsgrupper

Samarbeid med KLMI sentralt

«Tunge» oppgaver 2:

Kulturlandskap:

- Regionalt miljøprogram 2023-26
- Regionalt miljøprogram 2023
- Utvalgte kulturlandskap (UKL)
- Smil
- Klima- og miljøprogrammet

Foto: Statsforvalteren i Oslo og Viken

«Tunge» oppgaver 3:

Husdyr, beitedyr og rowilt:

- Regionalt miljøprogram 2023-26
- Regionalt miljøprogram 2023
- Smil
- Sekretariat for rowiltnevdene i rowiltregion 2 og 4
- Lisensfelling ulv innenfor ulvesonen, region 4
- Gaupejakt, region 2
- Lisensfelling utenfor sona: ulv, ev bjørn, ev kongeørn, ev jerv
- CWD Nordfjella og Hardangervidda
- Samarbeid Mattilsynet
- Samarbeid med KLMI sentralt

Foto: Statsforvalteren i Oslo og Viken

«Tunge» oppgaver 4:

Verdiskaping i jordbruket og landbruksbaserte næringer:

- Nok og trygg mat
- Økt matmangfold - Lokalmat
- Økologisk landbruk – handlingsplan
- Urbant landbruk, markedshager, andelslandbruk
- Inn på tunet løftet 2
- Mat og reiseliv
- Energiproduksjon

«Tunge» oppgaver 5:

Klima:

- Regionalt miljøprogram 2023-26
- Regionalt miljøprogram 2023
- Klima- og miljøprogrammet
- Reduserte klimagassutslipp
- Mer effektiv energibruk
- Miljøvennlig energiomlegging
- Kunnskap om klimaendringer og klimatilpasning
- Opptak og lagring av karbon, Karbonbinding - jord

Samarbeid med KLMI sentralt

Foto: Statsforvalteren i Oslo og Viken

«Tunge» oppgaver 5:

Annet:

- Nydyrking
- Autorisasjonskurs og gnagerkurs
- Geovekst, Norge Digitalt, AR5, Fylkesgeodataplaner
- OslofjordGis
- Beredskap: Atom, smittsomme dyresykdommer, kart
- Fjellandbruksmidlene

Samarbeid med Statens kartverk, flere andre sentralt

Hvordan skal vi greie dette....?

- «Brenne» for faget
- Tett, åpen og god kontakt med kommunen
- Tett, åpen og god kontakt med næringa
- Tett, åpen og god kontakt med KLMI
- Lærevillige og lyttende
- Kombinasjon mellom intenst og effektivt arbeid «inne», og ute å se, lære, lære bort, diskutere 😊
- Moro på jobben rett og slett 😊

Foto: Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilskudd og kontroll

Ny på landbrukskontoret

Kay Henrik Bucher, seksjonssjef tilskudd og kontroll

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilskuddsordninger

- Produksjonstilskudd (ca 1,2 milliarder)
- Tilskudd til produksjonssvikt
- Velferdsordninger
- Regionalt miljøtilskudd
- Veterinære tilskudd
- M.m.

Fagsystem

- eStil PT
- eStil RMP
- Agros
- Lreg

- Tilganger, kvalitetssikring saksbehandling, viktig!!

Kontroll

- Kontroll av foretak
- Internkontroll
- Forvaltningskontroll

Produksjonstilskudd

Største og viktigste tilskuddsordning i jordbruket

• Arealtilskudd	• Driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon
• Kulturlandskapstilskudd	• Tilskudd til små og store melkebruk
• Husdyrtilskudd	• Tilskudd for bevaringsverdige storferaser
• Tilskudd for dyr på beite	• Arealtilskudd til økologisk landbruk
• Tilskudd for dyr på utmarksbeite	• Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
• Driftstilskudd for melkeproduksjon	• Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker
• Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	

Produksjonstilskudd forts.

Omfattende regelverk

Veiledning, rundskriv og instruksjoner ligger på [landbruksdirektoratets hjemmeside](#)

Årshjul - viktige frister

- 15. mars:** Søknadsfrist del 1 (telledato 1. mars) - Husdyr
- 29. mars:** Endringsfrist del 1
- 15. oktober:** Søknadsfrist del 2 (telledato 1. oktober) Alle tilskudd
- 29. oktober:** Endringsfrist del 2
- 23. desember:** Saksbehandlingsfrist og risikobasert kontroll
- 10. januar:** Etterregistreringsfrist
- 19. januar:** Saksbehandlingsfrist av etterregistrerte opplysninger
- 20. januar-7. februar:** Kommunen fatter vedtak ved attestering
- 14. februar:** Hovedutbetaling av produksjonstilskudd, vedtak sendes i Altinn

Produksjonstilskudd forts.

Skriftlighet og etterprøvbarhet er viktig

- Skriftlig internrutine for arbeidsoppgavene knyttet til produksjonstilskudd
- Risikobasert kontrollplan for søknadsomgangen
- skal være utarbeidet før saksbehandlingen starter, må oppdateres i mars og oktober
- Sørge for skriftlig dokumentasjon for:
  - Utplukk til kontroll
  - Kommunikasjon med foretakene i forbindelse med kontroll og saksbehandling
  - Forklaring av avvik mellom søkers opplysninger og kommunes godkjente verdier
  - Vurderinger av stopp- og varselmeldinger i fagsystemet
  - Begrunnelse for avkorting eller ikke avkorting ved feilopplysninger eller brudd på annet regelverk

Produksjonstilskudd forts.

Statsforvalterens rolle

- Veilede, heve kompetanse, kontrollere
- Ha lav terskel for å kontakte oss
- Vær bindeledd mellom kommunene og Landbruksdirektoratet
- Vi ønsker innspill fra dere om svakheter og forbedringsmuligheter i regelverk og fagsystem

Kontroll

Riksrevisjonens rapport 2019

Mangelfull internkontroll

Våre funn hos kommunene samsvarer med rapporten;

- Saksbehandler noterer ikke sin vurdering av ulike forhold eller vilkår
- Saksbehandler har kontrollert opplysninger i en søknad uten at det noteres hva som konkret er undersøkt
- Arbeidet med risikobasert utplukk blir ikke dokumentert

Positive funn: Sjelden feilutbetaling

Hvorfor er det nødvendig med internkontroll?

Gjennom tilskuddsforvaltningen i landbruket forvalter kommunene fellesskapets midler.

Tilskuddene, spesielt produksjonstilskudd, betyr mye for økonomien i landbruksforetakene

Internkontroll

For samfunnet som helhet er god internkontroll avgjørende for legitimitet, effektiv ressursbruk og oppfyllelse av fastsatte mål og forventede effekter.

Internkontroll vil bidra til at virksomhetene utfører oppgavene sine i tråd med de fire forvaltningsverdiene:

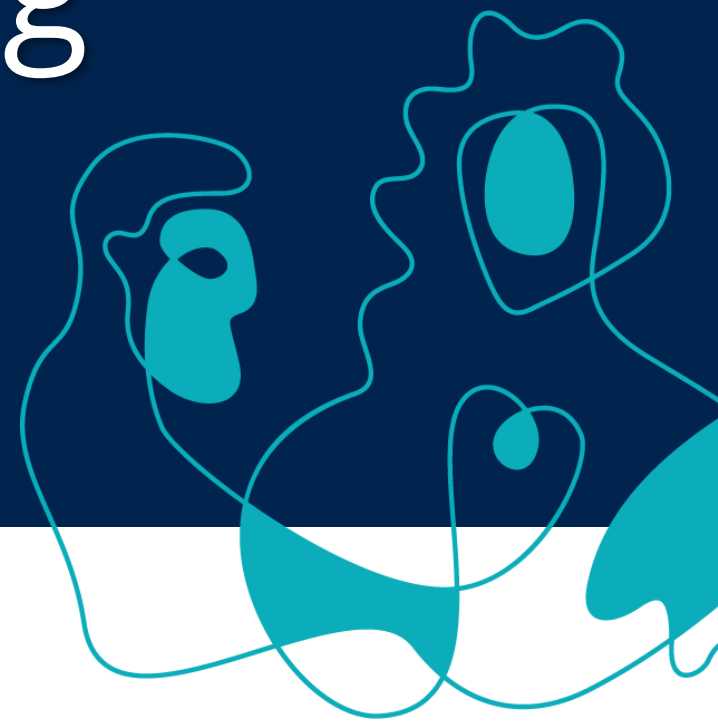
- Demokrati
- Rettssikkerhet
- Faglig integritet
- Effektivitet

Skogbruk, arealforvaltning og eiendomslovgivning

Helge Nordby, seksjonssjef skogbruk og arealforvaltning

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Seksjonens oppgaver

Skogbruk

- Skogbruksplanlegging
- Skogfond, rentemidler og kontroll
- Vei og infrastruktur
- Skogkultur, foryngelse og kontroll
- Næringsutvikling (skog- og trebruk, bioenergi)
- Lov- og tilskuddsforvaltning, kontroll
- Annet
  - Kunnskapsgrunnlag (eks. vern)
  - Klimasmart skogbruk
  - Beredskap
  - Strategiarbeid

Lovforvaltning

- Klagesaksbehandling
- Konesjonsloven
- Odelsloven
- Jordloven
- Skogloven
- Markaforskrift

Areal og plan

- Innspill planprosesser (regional og kommunal)
- Jordvern (følge opp regjeringens jordvernstrategi – landbruksdirektøren har innsigelsesrett)
- GiS og geodata (økt bruk av kart og GiS ved GEOVEKST og Norge Digitalt)

SKOGBRUK

 Statsforvalteren i Oslo og Viken

EIENDOMS- LOVGIVNING

 Statsforvalteren i Oslo og Viken

AREAL OG PLAN

 Statsforvalteren i Oslo og Viken

SKOGBRUK

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Økonomisystem for skogordningene (ØKS) og skogfond

- Inn- og utbetalinger til skogfond, søknader om tilskudd
- Kommunen er godkjenningmyndighet
- SF utbetaler skogfond (1-2 ganger pr uke)
- Ekstern revisor – kommunen får besøk ca. hvert 5. år

Se nettsiden vår for rutinebeskrivelse og frister

Oslo og Viken > Landbruk og mat > Skogbruk > Tilskudd, skogfond og ØKS > Skogfond og ØKS

Skogfond og ØKS

Her følger en oversikt over oppgaver for kommunene i ØKS gjennom året. Fristene gjelder for 2023, og oversikten oppdateres fortløpende etter behov.

Oppgaver i ØKS gjennom året

Frist	Oppgave
Ingen/ Løpende	Delegering av tilgang til skogfondskonto Skogeier kan gi andre tilgang til sin skogfondskonto via Altinn. Veiledning på dette kan lastes ned fra ØKS: Vedlikehold - Systemtabeller - Dokumenter . Veiledning i Altinn - hvordan gi rettigheter til andre .
	Utfør kontovedlikehold Dette er en viktig forberedelse, særlig før årsoppgjøret, for å sikre rett eierinformasjonen for skogfondskonti før kontoutskriftene skal sendes ut i januar.

Landbruksveier

Kommunens rolle:

1. Behandle søknad om bygging av landbruksvei
2. Behandle søknad om tilskudd til landbruksvei

Skogkultur, foryngelse og kontroll

To årlige ordninger som kommunene skal følge opp:

1. Foryngelseskontroll

- Mål: Sikre foryngelse etter hogst (risikobasert kontroll)

2. Resultatkartlegging for skogbruk og miljø

- Mål: Sjekke om hogst og foryngelse har skjedd etter regelverket (tilfeldig kontroll)

Tilskuddsforvaltning

NMSK, tettere planting og andre ordninger

- Krav om kontroll av 5 % av alle omsøkte tiltak
- Følge kommunens kontrollplan for skogordningene (risikobasert)

Se nettsiden vår for beskrivelse av ordningene og frister

Oslo og Viken > Landbruk og mat > Skogbruk > Tilskudd, skogfond og ØKS > Tilskudd

Tilskudd

Oppdatert 27.06.2023

Informasjon om tilskudd i 2023

Tilskuddsordning	Skogeiers søknadsfrist	Kommunens frist for behandling
Tettere planting ved nyplanting Tilskuddssats: Inntil 60 % tilskudd. Fagsystemet ØKS regner automatisk ut om antall planter er innenfor intervallet som utløser tilskudd. Bruk hovedkode 120 - Nyplanting, tilskuddskode 600 - Tett planting 60 %.	1. september (for vårplanting) 25. november (for høstplanting)	Frist kommer

EIENDOMS- LOVGIVNING

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Landbrukseiendommer

- Konesesjonsloven (boplikt, priskontroll)
- Jordloven (driveplikt, deling, omdisponering)
- Odelsloven (veiledning)

Nasjonalt politisk fokus på å håndheve priskontroll, personlig boplikt og driveplikt

Saksgang:

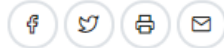
- Lokalt er det kommunen som er landbruksmyndighet og fatter vedtak
- Kommunens avgjørelser kan påklages til statsforvalteren

[Oslo og Viken](#) > [Landbruk og mat](#) > [Landbrukseiendommer og boplikt](#) > Hva sier konsesjonsloven?

Hva sier konsesjonsloven?

Formålet med konsesjonsloven er å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlig for samfunnet.

Etter konsesjonsloven § 2 kan fast eiendom – med de unntak som følger av loven – ikke erverves uten konsesjon.

Det følger av konsesjonsloven § 4 nr. 4 at bebygd landbrukseiendom, som ikke er over 100 dekar og der fulldyrka og overflatedyrka jord ikke er mer enn 35 dekar, er unntatt fra konsesjonsplikt.

En konsesjonsvurdering tar utgangspunkt i søkers formål med ervervet, og vurderer dette formålet ut ifra de samfunnsinteressene som gjør seg gjeldende i saken. For landbrukseiendommer gjelder også konsesjonsloven §§ 9 og 9a.

Du må søke om konsesjon til kommunen som landbrukseiendommen ligger i. Kommunen treffer vedtak om konsesjon. Statsforvalteren er klageinstans.

[Les mer om konsesjon på Landbruksdirektoratets nettsider.](#)

Publisert 03.08.2023

Endringer i myndighet til å avgjøre konsesjonssaker

Fra 7. juli 2023 er det statsforvalteren som har myndigheten til å avgjøre konsesjonssaker der søker er selskap med begrenset ansvar. Kommunene skal fortsatt utrede sakene.

Kontaktpersoner

[Ingebjørg Haug](#)
Tlf: [32 26 66 64](#)

[Lene Karlstad](#)
Tlf: [69 24 75 83](#)

Dokumenter

↓ [Spørsmål og svar -
Konsesjonsloven - oppdatert
03.05.2023](#)

Avgjørelser etter konsesjonsloven

↓ [Avgjørelse fra Statsforvalteren -
konsesjon](#)

↓ [Svar - Namdalen Træsliberi
AS.pdf](#)

↓ [Endelig vedtak for Storfosen
Gods AS Ørland kommune](#)

Nettsidene våre:

- Eksempelsaker
- Ofte stilte spørsmål

AREAL OG PLAN

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Arealforvaltning – landbrukspolitiske mål

- Ny, skjerpet jordvernstrategi: Maks omdisponering av 2000 dekar dyrket mark per år
- Kommunene kan utarbeide egne jordvernstrategier – tilskudd til dette
- Vi sender forventningsbrev om arealplanlegging til kommunene hvert år

Kartproduksjon: Statsforvalteren i Oslo og Viken

Hvordan kan landbrukskontorene bidra?

- Viktig å være «på» tidlig i arbeidet med kommuneplaner
- Sikre landbruksfaglige innspill i konsekvensutredninger
- KOSTRA-rapportering – synliggjøre utviklingen i egen kommune

Nettside: [Veiledere og arealressurser](#)

Oslo og Viken > Landbruk og mat > Jordvern

 Jordvern

Oppdatert 02.01.2023

Vi trenger dyrket og dyrkbar jord for å sikre matforsyning på lang sikt. Derfor bør vi i størst mulig grad unngå å bygge veier, boliger og industribygg på dyrket mark. Jordvern innebærer å sikre at den beste jorda fortsatt brukes til å dyrke mat, og ikke blir omdisponert til andre formål.

[Vis mer](#) ▼

Publisert 03.05.2023
Kommunal jordvernstrategi - søk på midler
Kommunen kan søke Landbruksdirektoratet om støtte til å lage egen jordvernstrategi innen 31. mai 2023.

Skjermdump fra nettsidene til Statsforvalteren i Oslo og Viken

Til slutt

- Landbrukskontorets rolle når det kommer til beredskap – stadig mer aktuelt
  - Tiltakskort – ha en plan
  - Bli kjent med beredskapssjefen
- Hva har dere behov for av kurs og kompetanse-heving? Gi oss tips i evalueringen.

Følg [Viken-bonden på Facebook](#) for å få aktuell informasjon om jordbruk og skogbruk fra Statsforvalteren.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](#)

Nettside [statsforvalteren.no/ov](#)